

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121227724
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6121227724.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Jany Jančíkovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: P. Q., A.. XX.XX.XXXX, W. D., o zaplatenie 16.206,93 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 11Csp/51/2021-133 zo dňa 1. októbra 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Ruší rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) žalobcu zamietol a vyslovil, že žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca podal dňa 22.01.2021 návrh na vydanie platobného rozkazu na Okresný súd Banská Bystrica v rámci upomínacieho konania. Žiadal ním, aby žalovaný bol zaviazaný zaplatiť mu 16.206,93 eur a úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 13.772,27 eur od 25.03.2020 do zaplatenia. Nárok odôvodnil tým, že jeho právny predchodca X. X., Y..X.. uzatvorila 26.10.2016 so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá má všetky povinné náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. Keďže žalovaný neplnil splátky v stanovených termínoch, podaním zo dňa 02.12.2019 vyhlásil veriteľ mimoriadnu splatnosť úveru k 01.12.2019. Pohľadávka voči žalovanému predstavovala 16.206,93 eur a pozostávala z istiny vo výške 13.772,27 eur, riadneho úroku vo výške 2.081,63 eur, úroku z omeškania vo výške 337,03 eur a poplatkov vo výške 16,- eur. Na základe zmluvy zo dňa 24.03.2020 bola táto pohľadávka postúpená žalobcovi.

3. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 54a, § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď uviedol, že v danom prípade došlo k predčasnému zosplatneniu úveru s poukazom na § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Premlčanie je preto potrebné posúdiť podľa § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka.

4. V § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka je jasne uvedené, že premlčacia doba plynie od zročnosti nespĺnenej splátky. Účelom tohto ustanovenia je, aby veriteľ pri omeškaní dlžníka nebol pasívny a aby včas využil svoje právo na zosplatnenie úveru. Súd prvej inštancie zastáva názor, že premlčacia doba, podľa § 103 Občianskeho zákonníka pri predčasnom zosplatnení úveru plynie už od omeškania prvej splátky, čo vyplýva z viacerých súdnych rozhodnutí. Ide napr. o rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 16Co/95/2018 zo dňa 13.09.2018, Krajského súdu v Trnave 26Co/276/2017 zo dňa 23.10.2018, Krajského súdu v Prešove 6Co/26/2017 zo dňa 28.6.2018, Krajského súdu v Trenčíne 27Co/315/2017 zo dňa 27.02.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici 16Co/34/2018 zo dňa 18.10.2018, Krajského súdu v Trnave 26Co/176/2017 zo dňa 26.03.2018, ale aj Krajského súdu v Prešove 3Co/111/2019 zo

dňa 04.02.2020, 19Co/110/2019 zo dňa 23.01.2020, 20Co/90/2019 zo dňa 29.10.2019, 10Co/51/2019 zo dňa 19.12.2019, Krajského súdu v Trnave 25Co/163/2019 zo dňa 14.01.2020 a Krajského súdu v Banskej Bystrici 14Co/166/2019 zo dňa 05.11.2019, 11Co/162/2019 zo dňa 24.10.2019 a Krajského súdu v Prešove 12CoCsp 39/2020 zo dňa 29.04.2021.

5. V danom prípade žalovaný celkovo zaplatil 4.510,76 eur, čo je celých 19 splátok. Keďže prvá bola splatná 15.12.2016 znamená to, že uhradil splátky splatné do 15.6.2018. Do omeškania sa prvýkrát dostal so splátkou splatnou 15.07.2018. Podľa názoru súdu teda trojročná premlčacia doba plynie od 16.07.2018, uplynula 16.07.2021 a keďže žaloba bola podaná ešte dňa 22.01.2021 bola podaná včas a pohľadávka ani čiastočne premlčaná nie je.

6. Ako už súd uviedol, predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere bolo potrebné posúdiť podľa vyššie citovaného zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 01.7.2016 do 31.12.2016.

7. Citujúc ustanovenia § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, § 7 ods. 1, 2, 15, 16, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. súd prvej inštancie vyzval právneho zástupcu žalobcu na preukázanie splnenia povinnosti veriteľa ohľadom zisťovania bonity žalovaného pred uzavretím predmetnej zmluvy s tým, že je potrebné preukázať zistenie rodinného stavu žalovaného, jeho príjmov a výdavkov a ich overenie, a to s poukazom na § 11 ods. 2 citovaného zákona a upozornil ho na to, že v prípade nepreukázania splnenia tejto povinnosti veriteľa je potrebné vychádzať z § 17 ods. 1 citovaného zákona o nemožnosti postúpenia pohľadávky. Na túto výzvu právny zástupca žalobcu reagoval vyjadrením zo dňa 15.06.2021, v ktorom uviedol, že klient deklaroval svoj príjem vo výške 945,- eur, existujúce záväzky 35,- eur a náklady na domácnosť 420,- eur. Nepredložil však žiadny dôkaz o tom, že by mu žalovaný skutočne poskytol tieto údaje a nepreukázal ani to, že by si overoval nejakým spôsobom jeho príjem a pokiaľ ide o jeho úverovú záťaženosť predložil len výpis z úverového registra, v ktorom sú uvedené 4 úvery žalovaného, ale od toho istého veriteľa X. X., Y.X.. Dva úvery sú z roku 2012, nasleduje predmetný úver, ktorý je predmetom aj tohto sporu, ale ako posledný je uvedený úver z 12.07.2017. Podľa toho výpisu všetky úvery sú existujúce a úhrnná výška splátok predstavuje 370,- eur. Spomínaný výpis z úverového registra, ktorý predložil žalobca, teda nemá pre súd potrebnú výpovednú hodnotu, keďže sa týka len úverovej záťažnosti žalovaného vo vzťahu k X. X., Y.X.. a nejde o výpis z registra klientskych informácií alebo bankových informácií (NRKI, SRBI), ktorý by obsahoval údaje o úveroch žalovaného aj od iných inštitúcií. Navyše žalobcom predložený výpis z úverového registra nepreukazuje, že by jeho právny predchodca zisťoval úvery žalovaného pred uzavretím predmetnej zmluvy o úvere, ktorá je zo dňa 26.10.2016, nakoľko v tomto výpise je uvedený aj ďalší, teda neskorší úver zo dňa 12.07.2017. Veriteľ navyše nezisťoval vôbec rodinný stav žalovaného, ako už súd uviedol nebol predložený žiaden dôkaz ohľadom overenia príjmu žalovaného.

8. Súd prvej inštancie pripomína, že zákonodarca jasne uložil veriteľovi povinnosť zistiť sociálnoekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda žalovaného, čo znamená povinnosť zistiť nielen jeho príjem, ale aj pravidelné výdavky. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je totiž kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo totiž zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí. Tieto závery napokon vyplývajú aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-449/13 (Consumer Finance SA proti Ingrid Bakkaus a ďalší) zo dňa 18.12.2014, keď európsky súd uviedol, že poskytovateľ úveru nesie dôkazné bremeno ohľadom posúdenia úveryschopnosti spotrebiteľa na základe dostatočných informácií, pričom na informácie podané len spotrebiteľom sa môže spoliehať len vtedy, ak sú dostatočné a podložené dokladmi. Tieto závery napokon vyplývajú aj z nálezu Ústavného súdu ČR III.ÚS 4129/18 zo dňa 26.02.2019 a rozsudkov Najvyššieho súdu ČR 33Cdo/2178/2018 zo dňa 25.07.2018 a 33Cdo/201/2018 zo dňa 20.03.2019.

9. Podľa súdu teda nastala zákonná fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 2 vety druhej a tretej zákona č. 129/2010 Z. z.

10. Zároveň však súd prvej inštancie vychádzal zo záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, a to s poukazom na § 11 ods. 2 vetu prvú zákona č. 129/2010 Z. z. po zohľadnení zásady „a minori ad maius“ vzhľadom na to, že dospel k záveru o hrubom porušení povinnosti veriteľa v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalovaného splácať úver. Z toho dôvodu bolo nutné aplikovať aj vetu prvú citovaného zákonného ustanovenia. Súd preto predčasné zosplatnenie úveru vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon veriteľa pre rozpor so zákonom, teda citovaným zákonným ustanovením, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka.

11. V kontexte s vyššie uvedeným právnym záverom súd prvej inštancie preto posudzoval aj platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 17.12.2018 v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia spomínanej zmluvy.

12. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými

a/ ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a/, banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a

b/ prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

13. V danom prípade splatnosť úveru podľa zmluvy má nastať až 15.11.2024 a keďže súd vyhodnotil predčasné zosplatnenie úveru ako absolútne neplatný právny úkon znamená to, že v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok nebol úver splatný a preto spomínaná zmluva o postúpení pohľadávok je v rozpore s týmto zákonným ustanovením, a teda je absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Znamená to nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v tomto spore.

14. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v spore v celom rozsahu neúspešný, a preto nárok na náhradu trov konania mu nevznikol, na rozdiel od úspešného žalovaného, ktorému však preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli.

15. Proti tomuto rozsudku ako celku podal žalobca včas odvolanie, ktoré odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch tým, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným zo spôsobov podľa § 7 ods. 1, úver sa považuje bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu aspoň jedným zo spôsobov uvedeným v tomto ustanovení, potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinnosti, resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinnosti veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou podľa ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Uvedené splnenie povinnosti skúmať bonitu spôsobom prihliadnutia do databázy vyplýva podľa žalobcu z produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s., ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej so žalovanými.

16. Vyššie uvedené skutočnosť ohľadom skúmania bonity aj prostredníctvom predloženia dokumentácie zo strany žalovaného neboli sporné. Navyše pravdivosť vyššie uvedených postupov banky žalobca riadne preukázal, kedy súdu doručil výstup z bankového systému ohľadne skúmania bonity. Podľa odôvodnenia rozsudku súd nesprávne vyhodnotil predložený dôkaz. Žalobca opätovne poukázal na splnenie povinnosti ohľadne skúmania bonity - výpis z úverového registra, ktorý už je súčasťou spisu. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že je dôležité, aby bol vykonaný dopyt v čase posudzovania bonity a podpise zmluvy, čo sa udialo. Podstatnou skutočnosťou je taktiež to, či existuje záznam v stĺpci Dátum/čas, ktorý predchádzal posúdeniu (podpisaniu zmluvy) a nebol starší ako 30 dní, čo taktiež splnené bolo (posúdenie bonity 25.10.2016 - deň pred podpisom zmluvy). V tomto konkrétnom prípade bol podľa žalobcu dopyt vykonaný deň pred podpisom zmluvy a bonita bola vypočítaná správne na základe výsledkov dopytu. Dopyty predchádzajúce či následné boli síce vykonávané, ale v súvislosti s inými zmluvami, a teda neboli použité pre výpočet bonity k preverovanému úveru zo zmluvy (26.10.2016). Inak povedané, ak v dokumente možno vidieť aj iné dátumy a iné dopyty, je to pre prebiehajúce konanie irelevantné. Uvedené totiž znamená len to, že dopytov do úverového registra bolo viacero, avšak v súvislosti s inými žiadosťami žalovaného. Rovnako tak skutočnosť, že je riadok zvýraznený, neznamená,

že sa použil pri výpočte, ale iba to, že pri vyhotovení obrazového výstupu bol kurzor práve na tomto zvýraznenom riadku.

17. Primárna návratnosť ako žalobca v konaní tvrdil (a ktoré tvrdenie bolo v čase vyhlásenia rozsudku nesporné) bola overená nasledovne:

Klientom deklarovaný príjem: 945,- eur

Existujúce záväzky: 35,- eur

Náklady na domácnosť: 425,- eur

Ukazovateľ schopnosti splácať 945 - 425 - 35= 485,- eur. Splátka poskytnutého úveru je nižšia ako disponibilný zostatok - podmienka primárnej návratnosti z disponibilných príjmov klienta bola splnená. Existujúce splátky úverov a úverová história klienta bola overená dopytom do úverového registra, nie len internej databázy postupcu, ako mylne a svojvoľne uvádza súd.

18. Žalobca považoval za preukázané, že súd nesprávne vyhodnotil predložený dôkaz, pričom má za to, že tomuto priloženému dôkazu napriek žalobcovým tvrdeniam neporozumel. Určité špekulácie súdu, že výpis z úverového registra nebol vyžiadaný v čase pred poskytnutím úveru zo zmluvy alebo že sa nejedná o výstup z úverového registra, sa na základe vyššie uvedeného nezakladajú na pravde.

19. Žalobca v konaní tvrdil a tvrdí, že postupca bonitu klienta riadne skúmal a že toto tvrdenie bolo počas celého konania medzi stranami sporu nesporným. Uvedené tvrdenie zostalo nesporným aj v čase vyhlásenia rozsudku, nakoľko žalovaný bol v predmetnom konaní absolútne pasívnym. Z prebiehajúceho konania je zrejmé, že žalovaný nepoprel ani len jedno z tvrdení žalobcu ohľadom skúmania bonity. Žiadnym spôsobom nerozporoval tvrdenia uvedené žalobcom v písomných podaniach ohľadne bonity, na základe čoho je nutné skutkové tvrdenia žalobcu považovať za nesporné (§ 151 ods. 1 CSP).

20. Na základe uvedeného možno právne uzavrieť, že konajúci súd v napadnutom rozhodnutí de facto novelizuje zákonodarnom prijaté znenie zákona, ktoré celkom jednoznačne uvádza, za akých konkrétnych podmienok možno hovoriť o hrubom porušení povinnosti zo strany dodávateľa, čo je však v právnom štáte neprípustné, nakoľko súd je povinný plnú právnu úpravu aplikovať. Súd tak nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko v skutkovom prípade, kedy pôvodný veriteľ splnil požiadavky zákonodarcu tieto požiadavky aktívne zmenil a prispôbil zákonné ustanovenia, zrejme s cieľom ochrany spotrebiteľa.

21. Podľa názoru žalobcu je zároveň napadnutý rozsudok v časti skúmania bonity prekvapivý a nepredvídateľný, kedy za nespornosti skutkových tvrdení podložených relevantnými dôkazmi súd bez akejkoľvek procesnej aktivity žalovaného tieto sám iniciatívne a tendenčne poprie k svojvoľnému záveru o neskúmaní bonity postupcom.

22. V ďalšom na podporu svojej argumentácie žalobca poukázal na uznesenia Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 6CoCsp/37/2020 z 23.06.2021 a Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 11CoCsp/43/2020 z 27.05.2020 a sp. zn.11Co/349/2019 z 28.10.2020, s tým, že žalobca považoval za preukázané, že neboli splnené podmienky hrubého porušenia povinnosti, nakoľko si právny predchodca žalobcu preukázateľne a nesporne svoju povinnosť preveriť dlžníka v registroch splnil.

23. Žalobca si ďalej dovoľil poukázať na to, že právny názor, na základe ktorého podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky nie je vyhlásenie mimoriadnej splatnosti veriteľom je v súlade s aktuálnou rozhodovacou praxou, pričom v tejto súvislosti žalobca príkladom poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 16Co/31/2020 z 03.09.2020.

24. Ak súd dospel k záveru, s ktorým sa žalobca nestotožňuje, a síce že postupca nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, potom táto skutočnosť v žiadnom prípade neznamená neplatnosť postúpenia pohľadávky a súd mal a mohol žalobcovi priznať nárok na zaplatenie splátok úveru, ktoré nadobudli splatnosť ku dňu vyhlásenia rozsudku.

25. S ohľadom na to, že pre rozsudok je v zmysle § 217 ods. 1 CSP rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, nemožno mať podľa názoru žalobcu žiadne pochybnosti o splatnosti splátok úveru splatných do dňa 01.10.2021. V zmysle uvedeného tak bez ohľadu na právny názor súdu ohľadom neplatnosti

vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru súd podľa názoru žalobcu vec nesprávne právne posúdil a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a to najmä s poukazom na cit. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 5CoCsp/53/2020 z 31.05.2021.

26. Na základe uvedeného v rámci odvolacieho návrhu žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel v plnom rozsahu, resp. aby ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

27. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

28. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 CSP) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 CSP) s prihliadnutím zároveň na vady týkajúce sa prosených podmienok, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, vyhodnotiac námietku žalobcu spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe ako aj v tom, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ako dôvodnú, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a odňatiu možnosti konať pred súdom ako dôvodnú.

29. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie založil na tom, že právny predchodca žalobcu neskúmal bonitu žalovaného pri poskytnutí úveru, tak ako to má na mysli § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., tým, že v prípade nepreukázanie splnenia tejto povinnosti okresný súd aplikoval ustanovenie § 17 ods. 1 cit. zákona.

30. Samotná skutočnosť, že ide bezpochyby o spotrebiteľský spor neumožňuje súdu prvej inštancie bezbreho opomenúť sudcovskú a zákonnú koncentráciu v zmysle § 296 CSP, t. j. § 153 a § 154 CSP. Žalobca na základe výzvy súdu predložil doklad o skúmaní bonity žalovaného - výpis z úverového registra s tým, že ako vyplýva z tohto výpisu, tento bol vykonaný v čase podpísania zmluvy so žalovaným (posúdenie bonity bolo dňa 25.10.2016 - t. j. deň pred podpisom zmluvy). Odvolaciemu súdu nie je známe ako inak by mohol právny predchodca žalobcu overovať iným spôsobom príjem žalovaného ako jeho samotným vyjadrením, keď žalobca, resp. jeho právny predchodca nemá žiadne oprávnenie priamo sa dotazovať zamestnávateľa žalovaného ohľadom jeho príjmu.

31. Súd nemôže ani v spotrebiteľskom spore nahrádzať procesnú aktivitu strán v celom rozsahu, keď žalovaný nielenže nepredložil a nenavrhol vykonať dôkaz za účelom preukázania, že právny zástupca žalobca neskúmal jeho bonitu, ale sa ani touto argumentáciou v konaní nebránil, naopak úmyselne nepreberal zásielky, o čom svedčí skutočnosť, že sa mu podarilo doručiť rozsudok do vlastných rúk, ale písomnosti obsahom, ktorých bola okrem iného výzva na predloženie, resp. označenie dôkazov, prípadne aby sa vyjadril k žalobnému návrhu, neprevzal.

32. Možno preto prisvedčiť odvolateľovi, že súd prvej inštancie nepostupoval správne a neriadil sa ustanoveniami § 150, § 151 CSP, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie nepredvídateľné a prekvapivé. Odvolací súd súhlasí, že je potrebné poskytnúť vyššiu ochranu spotrebiteľovi ako dodávateľovi, avšak len pred hrubou nerovnováhou v právnom postavení voči dodávateľovi a pokiaľ ju súd poskytne, musí tak urobiť v súlade so základnými princípmi sporového konania a zvlášť na základe dôkazov. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že súdny dvor Európskej únie vo svojom rozhodnutí C 42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej naznačil, že aj ochrana spotrebiteľa musí mať rozumnú mieru, a že aj Ústavný súd SR je vo svojej judikatúre kritický pri primeranej ochrane spotrebiteľa. Medzi inými vo svojom náleze sp. zn. PL ÚS 11/2016 zo 07.02.2018 Ústavný súd tiež konštatoval, že v sporovom konaní je pozícia sudcu ako vyhľadávača dôkazov len v prospech jednej strany neprijateľná.

33. Navyiac nijako neobstoí záver súdu prvej inštancie, že právny predchodca žalobcu nezisťoval príjem žalovaného, keď tento síce predložil výpis narastajúcich obrátov - identifikácia príjmov až v odvolacom konaní, ale odvolací súd naň prihliadol ako na tzv. novotu v odvolacom konaní, keďže skúmanie bonity nebolo v konaní sporné a až vo svojom prekvapujúcom rozhodnutí súd prvej inštancie toto založil na tomto skúmaní bonity. Rovnako tak odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu prvej

inštancie, že výpis z úverového registra, ktorý predložil žalobca nemá pre súd potrebnú výpovednú hodnotu, keď po zohľadnutí existujúcich záväzkov z tohto registra a klientom deklarovaného príjmu 945,- eur vrátane nákladov na domácnosť zostáva spotrebiteľovi disponibilný zostatok 485,- eur mesačne. Navyiac pokiaľ súd prvej inštancie poukazoval, že nejde o výpis z registra klientskych informácií alebo bankových informácií, podľa tohto záveru súdu prvej inštancie nepostačuje nahliadnutie do tohto výpisu v čase, keď spotrebiteľ požiadal o poskytnutie úveru, ale je potrebné vyhotovenie výpisu z papierovej formy a jeho archivácia lebo inak, podľa záveru súdu prvej inštancie, aj keď spotrebiteľ nenamieta skúmanie svojej bonity dodávateľom, príjme prvoinštančný súd záver, že dodávateľ nezisťoval bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že primárne žiadateľ o úver (spotrebiteľ) je povinný poskytnúť pravdivé a relevantné údaje vo svojej žiadosti o poskytnutie úveru a nie naopak, keď spotrebiteľ vo svojej žiadosti klame ohľadom svojej majetkovej situácie, úmyselne uvádza nepravdivé údaje, výslovne za účelom, aby splnil podmienky na poskytnutie úveru, dodávateľ na základe týchto klamlivých údajov je uvedený do omylu a poskytne spotrebiteľovi úver a súd prvej inštancie namiesto, aby spotrebiteľa zaviazal aspoň na vrátenie poskytnutú sumu úveru (pokiaľ by vyhodnotil úver ako bezúročný a bez poplatkov), žalobu v celom rozsahu zamietne, z dôvodu, že sa mu javí, že dodávateľ nedostatočne skúmal bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd zdôrazňuje, že dodávateľ nie je policajný orgán, t. j. jeho možnosti skúmania bonity spotrebiteľa sú limitované (o.i. aj zákonom ochrany osobných údajov) a musí prioritne vychádzať z údajov, ktoré mu poskytol spotrebiteľ v žiadosti o úver. Odmeniť takéhoto spotrebiteľa, ktorý v žiadosti úmyselne klamal a zavádzal dodávateľa tým, že nemusí zaplatiť ani sumu poskytnutého úveru je nie len v rozpore s vyššie uvedenými ustanoveniami ale aj amorálne. Takáto rozhodovacia prax súdov by mala za následok presný opak, a to, že žiadatelia o úver by úmyselne klamali, len aby im bol poskytnutý úver, ktorý by napokon nemuseli, a to ani čiastočne vrátiť, a teda títo by boli odmenení a naopak dodávateľia služieb ktorí v dobrej viere vychádzali z údajov uvedených spotrebiteľmi, by boli poškodení.

34. Rovnako nesprávny je aj záver súdu prvej inštancie o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, vzhľadom na to, že súd dospel k záveru o hrubom porušení povinnosti veriteľa v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopností žalovaného splácať úver, z čoho súd vyvodil, že sa jedná o absolútne neplatný právny úkon, kvôli rozporu so zákonom, a teda neplatí ani záver súdu prvej inštancie uvedený v bode 46 rozsudku, ktorý vyhodnotil predčasné splatenie úveru ako absolútne neplatný právny úkon, čo malo podľa súdu prvej inštancie za následok, že úver nebol splatný pre absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok pre rozpor so zákonom. Ak teda predčasne zosplatnenie úveru nie je neplatné, nemožno považovať za neplatnú aj zmluvu o postúpení pohľadávok z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu. Navyiac okresný súd sa nijako nezaoberal otázkou, či právny predchodca žalobcu nemohol platne postúpiť na žalobcu časť pohľadávky, ktorá sa v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení stala splatnou, t. j. tie splátky, ktoré boli po lehote splatnosti .

35. S poukazom na uvedené preto odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že v novom konaní bude súd viazaný vyššie vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov aj tohto odvolacieho konania.

36. Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).